

Motion till riksdagen 2021/22:3202

av **Helena Vilhelmsson m.fl. (C)**

Utökad rätt att bevilja reflektionsperiod gällande offer för människohandel

---

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fler funktioner måste ges mandat att identifiera brottsoffer för människohandel och ansöka om reflektionsperiod och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Enligt Europarådets konvention mot människohandel, har personer som utsatts för människohandel rätt till 30 dagars reflektionsperiod. Och det är ovillkorligt, oavsett vad personen väljer att göra efter att hen befriats från sin förövare. Syftet med reflektionsperioden är återhämtning och chans att undkomma människohandlarnas inflytande, samt att få möjlighet att av egen kraft fatta beslut om samarbete med myndigheter, polisutredning m.m. Problemet är att reflektionsperioden inte är lagstadgad i sig, i svensk lagstiftning, utan enbart gäller brottsoffer som medverkar till att en förundersökning inleds. Detta utifrån utlänningslagens tolkning om brottsoffer.

Därmed blir förundersökningsledaren den enda som kan avgöra huruvida brottsoffret får den grundläggande rätten till reflektionsperiod om 30 dagar som den har rätt till. I nästa steg kan offret som är utsatt för trafficking få ett tidsbegränsat uppehållstillstånd om minst sex månader, om förundersökningsledaren anser att så behövs för rättsprocessen och ansöker därom. Därmed kopplas greppet om reflektionsperiod ännu hårdare till just den rättsliga processen.

Konsekvenserna av att reflektionsperioden enbart kopplas till en förundersökning kan bli att offer som vet med sig att de inte vågar anmäla förövarna på grund av rädsla för repressalier, hot m m, går miste om den stadgade rätten till reflektionsperiod som alla offer faktiskt har. Detta leder till att förhållandevis få reflektionsperioder beviljas i Sverige, vilket har uppmärksamrats och kritiserats av Europarådets expertkommitté,

som övervakar konventionen mot människohandel och dess efterlevnad i de stater som har antagit den.

Rätten till reflektionsperiod enligt konventionen bör lagstadgas i Sverige och kopplas till de utsattas rätt till skyddsbehov och därmed frikopplas från att enbart gälla i samband med, och vara avhängig, en rättslig process. Den skall i linje med dess syfte vara ovillkorad och gälla alla traffickingoffer oavsett samarbete med polis och åklagare. Fler funktioner i den brottsbekämpande kedjan måste ges mandat att identifiera och bevilja reflektionsperiod, exempelvis regionkoordinatorer, läkare eller psykologer. Inte enbart förundersökningsledare.

Människohandel är en väldigt ljuskygg och grovt kriminell verksamhet. Offer för människohandel kommer många gånger aldrig i kontakt med våra svenska myndigheter och befinner sig utsatta, rättslösa och identitetslösa här i Sverige. Många lever under hot och vågar inte kontakta myndigheterna med anledning av att de själva eller deras släktingar kan bli hotade till döden om en sådan kontakt upptas.

Vi menar att offer för människohandel måste ses som just brottsoffer och att vi måste ha en förståelse för att de flesta som lyckas ta sig ur människohandlarnas klor har som främsta eller enda fokus att få skydd, stöd och återhämtning. En trygg person är redo att medverka i en rättsprocess, inte en person som är rädd och orolig för sig själv och sin familj.

Regeringen gav den 30 april 2020 en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av regelverket om utvisning på grund av brott. I denna översyn ingår att ta ställning till om ytterligare myndighetsaktörer ska kunna ansöka om uppehållstillstånd för betänketid för offer för människohandel. Uppdraget redovisades den 30/6 2021 och förordar att socialtjänsten ska kunna ansöka om reflektionsperiod. Det är viktigt att regeringen genomför detta förslag samt också verkar för att fler ändå ska kunna ansöka om reflektionsperiod.

Rätten till en ovillkorlig reflektionsperiod för att landa och få socialt stöd kan vara avgörande för om ett offer för människohandel vill medverka i en rättsprocess, och därmed få fast och döma förövaren.

Helena Vilhelmsson (C)

Per Schöldberg (C)

Ola Johansson (C)